

De Vierde Pijler en Ontwikkelingssamenwerking

Nadia Molenaers

Antwerpen 28 oktober 2009

Waar we het eens over zijn...

- Wereld zonder (extreme) armoede
- Burgers hebben het recht om te leven in een samenleving die hen kansen biedt op zelfontplooiing (individueel en collectief)
- Ideaal: hoge niveau's van menselijke ontwikkeling (gezondheid, onderwijs, ...), sociaal-economische welvaart...

- HOE GERAAK JE DAAR ?

Geld geven

- Via intermediairen
 - Multilateralen
 - Bilateralen
 - NGOs
 - => Structureel (wereldverbeteraar)
- Doe het zelf
 - Vrijwillig
 - => Individuen (levensverbeteraar)

Levensverbeteraar versus wereldverbeteraar?

- Valse tegenstelling op twee vlakken: conceptueel en instrumentarium
- Conceptueel:
 - Wereldverbeteraar → men doelt op structuren
 - Levensverbeteraar → men doelt op individuen
 - Realiteit is: de twee hangen samen:
 - Je kan geen levens duurzaam veranderen als de structuren hetzelfde blijven
- Instrumentarium:
 - Beiden gebruiken geld als hefboom om verandering te verkrijgen
 - Maar:
 - Verandering kan je niet kopen!
 - In beide gevallen verandert geld de relatie in een machtsrelatie (gever – ontvanger)

Toegevoegde waarde PIen

- PI bekritisieren NGOs
 - Teveel geld blijft hangen in apparaat, geld gaat niet direct naar armsten
 - Er is blijkbaar geen impact, niet transparant genoeg
- PI claimen anders/beter te zijn
 - Echte solidariteit (altruïsme)
 - Echte partnership & ownership
 - Innovatieve projecten
 - Direct bij de armen

Recente evaluatie NL (CIDIN) PIen

- 2007 - 28 projecten Malawi – Ghana
- PI claimen ontwikkeling te willen brengen dus worden ze afgetoetst op die criteria

Recente evaluatie NL (CIDIN) PIen (vervolg)

Innovatief ?

- Niet echt
- Meestal projectwerking
- Zachte sectoren - Beginnen meestal met hardware (baksteen en mortel activiteiten) → evolutie naar complexere programma's

→ Scoren zeker niet beter dan de traditionele OSactoren

- hebben gedurende meer dan 40 jaar dit soort dingen gedaan
- Zijn er 10 jaar geleden van teruggekomen omdat zowat alle evaluaties aantonen dat dit geen structurele impact heeft, niet duurzaam is...

Recente evaluatie NL (CIDIN) PIen (vervolg)

Echte partnership?

- Meestal niet met organisaties, meestal met individuen. Soms met gemeenschap (meestal met 1 bepaalde groep of familie in gemeenschap) – vaak ontstaat er een organisatie nav de relatie met de donor - Persoonlijke relatie is fundamenteel – weinig linken met andere structuren in lokaliteit → « ownership of whom? »
- Het bouwen en vertrouwen op individuen: gevaren mbt transparantie en duurzaamheid
- Weinig tot geen aandacht voor capaciteitsopbouw partners
- Identificatie en formulering is donorgestuurd
- Uitvoering wel lokaal
- Zeer grote druk voor snelle zichtbare resultaten
- Weinig tot geen planning

Recente evaluatie NL (CIDIN) PIen (vervolg)

- Target group is niet altijd duidelijk, veel zelfselectie, geen duidelijke strategie (oa van organisatie)
 - 'iedereen is arm, dus...'
- evenveel moeite om de armsten te bereiken als traditionele OS

Recente evaluatie NL (CIDIN) PIen (vervolg)

Echte solidariteit? Het probleem van
voluntarisme:

- Goedkoop en simpel: te simpel? Simpele interventies, zichtbare resultaten → achterban
- Geen ruimte of tolerantie voor complexiteit
- Geen financiële ruimte om te investeren in capaciteitsopbouw van betrokkenen
- Verschil met ouderwetse en verguisde liefdadigheid?
- Voor de partner: onvoorspelbaarheid fondsen en problematische duurzaamheid

Recente evaluatie NL (CIDIN) PIen (vervolg)

Op het terrein?

- Weinig kennis bestaande structuren, aanwezige organisaties, breder middenveld
 - Geïsoleerd, navelstaren
 - Dragen bij tot fragmentatie, proliferatie
- Scoren overduidelijk slechter dan NGOs

Recente evaluatie NL (CIDIN) PIen (vervolg)

Effecten en transparantie

- Financiële transparantie is zeer beperkt
 - Onafhankelijke M&E is onbestaande
 - Nieuwsbrieven zijn 'personal stories', nooit degelijke analyses van problemen, en zeker geen duidelijk verslag van wat er misgaat
 - Zeer problematische duurzaamheid
- Ivm M&E, afleggen rekenschap en transparantie, scoren veel slechter dan NGOs

Recente evaluatie NL (CIDIN) PIen (vervolg)

- PI zijn goed in het vertellen wat ze doen (simpel)
- PI zijn minder goed in het aantonen wat de echte bijdrage is
- Informatie doorstroming naar achterban is vooral « goed nieuws show », met veel claims maar weinig bewijzen
- Vinden het wiel te vaak opnieuw uit – enige bescheidenheid zou niet misstaan
- « goed doen » is niet noodzakelijk « beter doen »

Is 'do it yourself' eigenlijk wel een optie?

- Waarom bestaan bedrijven?
 - Waarom bestaan intermediaire systemen?
- => nodig om te medieren tussen gevers en krijgers
- Omdat gevers en krijgers verschillende doelen/belangen kunnen hebben
 - Imperfecte informatie
 - Om transactie kosten te verlagen
 - Om expertise op te bouwen
 - Om performantie te monitoren
 - Voordelen van schaalvergroting

De lage impact van OS

- Ligt niet noodzakelijk aan de intermediaire functie van OSactoren
- Wel aan:
 - De complexiteit van ontwikkelingsprocessen: de beperkte maakbaarheid van processen van sociale verandering, onvoorspelbaarheid van evoluties...
 - Het teveel aan intermediairen: proliferatie en fragmentatie

Thank you !

www.ua.ac.be/dev/aid

nadia.molenaers@ua.ac.be

